

*Tulemme tänne tyhjin käsin
ja myös lähdemme täältä tyhjin käsin.*

*Eikö se ole merkki siitä, että
meissä on kaikki tarvitsemamme matkalle?*

*Kaikki täällä oleva on lainaa
– myös kehomme –
siihen asti kunnes siirrymme eteenpäin.*

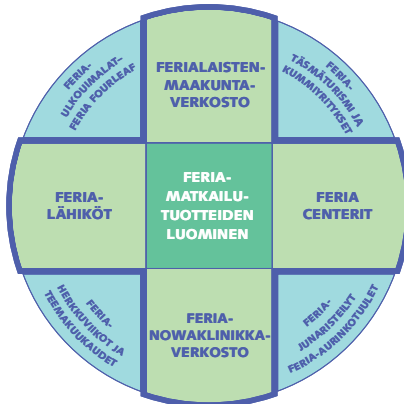
*Ei ole siis tarvetta kerätä omaisuutta, koska
voimme ottaa mukaamme vain kokemuksemme.*

*Saamme käyttää kaikkea, hoitaa lainaamaamme
ja elää huolista vapaina. Eikö se riitä?*

FERIA-ASUINLÄHIKÖT

FERIA-ASUINLÄHIKKÖ

TARCOITTA

**UUDEN VUOSITUHANNEN
EKOLOGISTA,
SEMIURBAANIA KYLÄASUMISTA,
JOSÄ YHDISTETÄÄN
KAUPUNKI- JA MAALAISELÄMÄN
PARHAAT PUOLET
LUONNONLÄHEISEKSI, TOIMIVAKSI
KOKONAISSUUDEKSI
NOIN TUHANNEN ASUKKAAN
KYLÄYHTEISÖSSÄ,
JOLLE ON TUNNUSOMAISTA**

**NAAPURIAVUN, VÄLITTÄMISEN
JA
YSTÄVYYDEN LÄMMIN ILMAPIIRI.**

FERIA-LÄHIKKÖ

KÄSITTÄÄ

**KAKSIKYMMENTÄ
SÄTEITTÄISEEN MUOTOON RAKENNETTUA
OMIKKOA,
KAHDEKSAN TALON RYHMÄÄ
JA NÄIDEN KESKELLÄ SIJAITSEVAN
PALVELU- JA MONITOIMIKESKUKSEN,
LÄHICENTERIN,
JOSSA
KAIKENIKÄISET LÄHIKÖN ASUKKAAT
TEKEVÄT TYÖTÄ, KÄYVÄT KAUPPAA,
TAPAAVAT, KOKOONTUVAT, OPISKELEVAT,
HARRASTAVAT
JA
VIIHTYVÄT.**

FERIA-OMIKKO

ON

**KAHDEKSAN RAKENNUKSEN
YMPYRÄNMUOTOON RAKENNETTU
TALORYHMÄ,
JONKA
ULKOPUOLELLA KIERTÄÄ
PAIKALLINEN, TALOKOHTAINEN LIIKENNE.
TALORYHMÄN KESKELLE JÄÄ
YHTEINEN PIHAPUISTO –
SUOJAISA VIHERALUE,
TURVALLINEN PIHAPIIRI,
JONNE JOKAISEN RAKENNUKSEN
OMASTA, YKSITYISESTÄ PUUTARHASTA
ON SUORA YHTEYS.
LÄPIKULKULIIKENNETTÄ EI OLE –
OMIKKO ON RAUHALLINEN JA SAASTEETON
KEIDAS LUONNON HELMASSA.**

FERIA-LÄHIKÖN MONITOIMIKESKUS, LÄHICENTER

ON

HEVOSENKENGÄN MUOTOON
SUOJAISAN PIAZZAN YMPÄRILLE
RAKENNETTU
KAKSI-, OSITTAIN KOLMIKERROKSENEN
TALORYHMÄ,
JONKA
ULKOPUOLELLE KAIKKI LIIKENNE JÄÄ.

LÄHICENTERIN TILOISSA
ON VUOKRATTAVISSA JA KÄYTETTÄVISSÄ
KAIKKI NE TILAT JA LÄHIPALVELUT,
JOITA LÄHIKÖN ASUKKAAT
PÄIVITTÄISESSÄ ELÄMÄSSÄÄN
TARVITSEVAT.

MYÖS
LAPSILLA JA NUORILLA
ON OMA, OIKEUTETTU TILANSA.

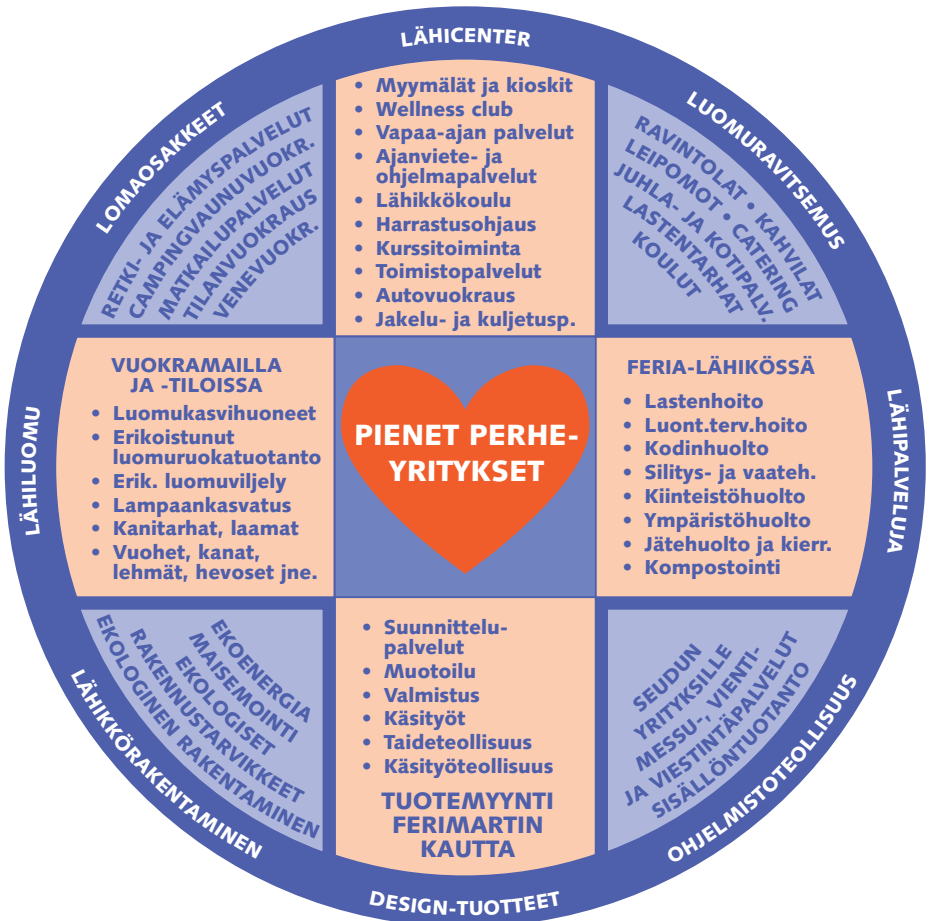
FERIA-LÄHIKÖN KULMAKIVIÄ

- **Kaikki ekologiset näkökohdat on huomioitu jo rakennusvaiheessa – lähikön elämä on nykyaikaisen mukavaa, kuitenkin luontoa säästävää.**
- **Asunnot ovat korkeatasoisia vuokra-asuntoja, joiden kehittäminen, kokeilu ja rakentaminen tapahtuvat valtion ohjauksessa – muuttoliike kaupungista maaseudulle helpottuu ja lisääntyy.**
- **Lähikköasuminen tuo matkailijoita ja työpaikkoja – osa lähikön asunnoista toimii korkeatasoisina loma-asuntoina ja matkailutiloina, jotka paikallinen matkailuyritys vuokraa ja hoitaa.**
- **Asemakaavoituksen ja suunnittelun ansiosta poistuu monia nyky-yhteiskunnan ekologisia ja sosiaalisia epäkohtia – elämänlaatu kohentuu ratkaisevasti.**
- **Lähikköasuminen luo työpaikkoja – lähipalvelujen ostaminen on viisaasti käytettyä rahaa – se lisää jaksamista, viihtyisyyttä ja perheen yhteistä vapaa-aikaa.**

**SYNTYY UUDEN AIKAKAUDEN YHDYSKUNTA,
JONKA ARVOMAAILMA PERUSTUU
YHTEISYYTEEN, LÄHIMMÄISENRAKKAUTEEN,
KANSSAIHMISTEN KUNNIOITTAMISEEN –
ELÄMÄNILOON.**

FERIA-LÄHIKKÖ – AINUTLAATUINEN PIRISTYSRUISKE ISÄNTÄKUNNILLE

NÄIN SYNTYVÄT LÄHIKÖN TYÖPAIKAT

FERIA-LÄHIKKÖVERKOSTON TÄYSIMITTAISEN CENTERIN RAKENNE

- 1 Viherpiazza - yhteinen olohuone
kaikenikäisille asukkaille, nuorten tilat keskustassa
- 2 Kulttuuri ja vapaa-aika, ravintolat, kahvilat,
teatterit, katetut kävelygalleriat, kattoterassit
- 3 Shopping, ravintolat, kahvilat,
katetut kävelygalleriat, ullakkostudiot.
penthouse-asunnot, kattoterassit
- 4 Yleisöpalvelut, tutkimus- ja oppilaitokset,
nowaklinikat, terveyskylpylät, toipumisklinikat
- 5 Puistobulevardi
- 6 Asuintalot työtiloineen, 2-3 kerrosta
- 7 Puistoesplanadi
- 8 PK-yritykset, ullakkostudiot,
penthouse-asunnot, kattoterassit
- 9 Kestävän kehityksen mukainen tuotanto,
verstasmyynti, näyttelyt, factory outlets
- 10 Paikallinen, kokoava rautatie
(kiertää suurimman centerin ympäri)
- 11 Kehätiet I-V
- 12 Luomukasvihuoneet ja -kauppapuutarhat,
vähittäis- ja tukkuluomutorit ja -hallimyynti,
liikunta- ja urheilutilat
lenkkipolut ja hiihtoladut, ulkouimalat
- 13 Erikoistunut luomuviljely
- 14 Lampaan-, laaman-, alpakkan-, vuohen- ja
angorakaninkasvatus, pienet luomukanalat,
mehiläistenhoito jne.

FERIA-LÄHIKKÖVERKOSTOLLE

OLENNAISIA OVAT LISÄKSI

VALOENERGIATUOTANTO

kaikkien rakennusten lasipinnoissa, seinä- ja katto-paneeleissa sekä luontoon sijoitetuissa tilateoksissa ja aurinkopurjeissa.

**Paikallinen minisähköbussiverkosto.
Jakelu-, keräily- ja kuljetuspalvelut.**

CENTEREISSÄ

**Pienukset maanalaiset pysäköintitilat
tarvittaviin, strategisiin paikkoihin:**

sisäänajorampit, klinikat, hoitolaitokset.

**Kunkin rakennuksen yhteyteen kuuluvana osana
lämmitetty, lumeton, jalkakäytävä- ja ajoväyläosuus.**

**Numeroidut toiminnot sijoittuvat keskustan
viherpiazzan ympärille laajenevina kehäkatuina.
Näitä kehäkatuja yhdistävät viherpiazzalta lähtevät
säteittäiset kävelygalleriat.**

**CENTEREIDEN AUTOLIIKENNE
ON MINIMOITU JA RAJOITETTU
MUUTAMAAN PÄÄVÄYLÄÄN.**

FERIA-LÄHIKKÖVERKOSTO UUDEN AALLON SEMIURBAANI ASUINMUOTO

FERIA-LÄHIKKÖVERKOSTON RAKENNE

PERUSLÄHIKKÖ ELI LÄHICENTRALUE

**viisi omikkoaluetta – 5 x 96 asuntoa =
480 asuntoa ~1 200 asukasta**

MAXICENTRALUE

**viisi lähicentraluetta – 5 x 480 asuntoa =
2 400 asuntoa ~ 6 000 asukasta**

MULTICENTRALUE

**viisi maxicentraluetta – 5 X 2 400 asuntoa =
12 000 asuntoa ~ 30 000 asukasta**

CITYCENTRALUE

**viisi multicentraluetta – 5 x 12 000 asuntoa =
60 000 asuntoa ~150 000 asukasta**

METROPOLIALUE

**viisi citycentraluetta – 5 x 60 000 asuntoa =
300 000 asuntoa ~ 750 000 asukasta**

JA NIIN EDELLEEN...

SEMIURBAANI FERIA-LÄHIKKÖ – UUDEN AIKKAUDEN KYLÄKULTTUURIA

Vuosituhat vaihtuu, elinolosuhteet muuttuvat ja ihminen yrittää parhaansa mukaan sopeutua usein nopeastikin syntyviin, vaativiin tilanteisiin. Näin ei kuitenkaan tarvitsisi olla. Voimme tietoisesti ohjata kehityksen suuntaa. Siksi meidän on pysähdyttävä ja mietittävä, mitä todella huomiselta haluamme, ja toimittava sen mukaisesti.

Optimaalinen elinympäristö

Viime vuosikymmenten nopean teknisen kehityksen ansiosta nykypolvien maailma on näennäisesti täysin toinen kuin isovanhempien. Ihminen ei kuitenkaan muutu. Perusarvot pysyvät samoina: koti, perhe, ystävät, työ, terveys, luonto, mielenrauha, rauha, rakkaus. Optimaalinen kasvu- ja elinympäristö syntyy, kun nämä kaikki osatekijät ovat sopusoinnussa. Silloin ihminen, myös lapsi ja nuori, voi hyvin ja antaa parastaan ympäristölleen. Uusi, tasapainoinen, nykypäivän nuorelle perheelle soveltuva elämänmuoto onkin luonnonläheinen, toimiva kokonaisuus, joka käsittää kaupunki- ja maalaiselämän kaikki parhaat puolet.

Lähtökohtana voi olla melkeinpä

mikä tahansa kunta Suomessa. Vähän matkan päähän kunnan keskustasta rakennetaan ekologinen taajama, korkeintaan 1 200 asukkaan semiurbaani kylä, lähikkö. Lähikön muodostavat 20 taloryhmää, omikkoa, tiiviisti rakennetun keskustan, lähicenterin ympärille. Nämä taloryhmät käsittävät:

- 10 huvilaomikkoa, yhteensä 80 asuntoa
- 5 kerrostalo-omikkoa, yhteensä 160 asuntoa
- 5 senioriomikkoa, yhteensä 240 asuntoa.

Juuret omassa lähikössä ja naapuruussuhteissa

Paras tulos saavutetaan ja asukasjakauma on monipuolinen, kun taloryhmät koostuvat kaikista yllämainituista talotyypeistä. Silloin esimerkiksi opiskelu- tai eläkeikään tulevat asukkaat voivat jäädä samaan tuttuun ympäristöön elämään vain asuntoa vaihtamalla. Opiskeluiän saavuttaneet nuoret voivat muuttaa omaan asuntoon pois vanhempien valvonnasta, mutta saavat kuitenkin tukea yksinasumiseen totutelles-

saan. Samoin senioripolven asukkaat voivat tuntea olonsa turvallisiksi vanhassa, tutussa ympäristössä.

Kolmikerroksiset, pehmeästi kaartuvat, puiset asuinrakennukset vaihtelevissa pastellisävyissä ovat neljän perheen asuntoja. Ylhäällä kattotasanteella on yhteinen aurinkoterassi, jossa voi myös kasvattaa yrttejä ja vihanneksia. Kerrostalojen ensimmäisessä kerroksessa ovat omat työtilat talon neljälle perheelle ja kaikkien yhteinen talvipuutarha. Senioriomikon 6 – 8 asunnon talot ovat samankaltaisia kolmikerroksisia puurakennuksia. Nämä samat rakennukset tilavine parvekkeineen sopivat erinomaisesti asunnoiksi myös liikuntavammaisille nuorille. Lähikköasuminen ja omikkojen turvallinen pihapiiri auttavat heitä pysymään yhteydessä muihin ihmisiin ja tapaamiset omikon tuttujen asukkaiden kanssa tuovat energiaa elämään. Lähikköasumisen kautta on nuoren myös helppo löytää sopiva lähityöpaikka itselleen. Esteetön liikuminen on lähtökohtana kaikissa lähikäisissä.

Senioritalojen alakerrassa sijaitsevat yhteiset ruoanvalmistus-, ruokailu-, ajanvietto-, kuntoilu- ja hoitotilat sekä talvipuutarha, jossa asukkailla on mahdollisuus kasvattaa talvisiin tarpeisiinsa sekä yrtit että salaattiainekset. Pohjolan pitkän talvikauden keventämiseksi on avaran, kauniin, viihtyisän, valoisan ja terveellisen kodin merkitys keholle, mielelle ja yleiskunnolle ratkaisevan suuri. Talviloma etelän auringossa

sekä elähdyttää että inspiroi uusiin ideoihin, mutta se ei korvaa ympäri- vuotisen, terveellisen kodin kaikkia etuja.

Lähikköajatuksen kulmakiviä

- Lähikkö on rakennettu joka suhteessa ekologisesti kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti luonnon keskelle, mielellään joen, järven tai meren läheisyyteen yhteisen, monimuotoisen rantapuiston tuntumaan.
- Lähikön asunnot ovat korkeatasoisia vuokra-asuntoja, joiden kehittäminen, kokeilu ja rakentaminen tapahtuvat valtion ohjauksessa. Asuntojen tuotamisen ja asuinyhdyskuntien kehittämisen tulisivin ehdottomasti kuulua valtion tärkeimpiin perustoimintoihin.
- Omikon sisäänpäin aukeava ympyrämuoto asemakaavana luo kiinteät, luontevat yhteydet naapureihin ja synnyttää ystävyyttä ja yhteenkuuluvuutta. Sama sisäänpäin aukeava ympyrämuoto sulkee ulkopuolelle vähäisen, mutta välttämättömän moottoriliikenteen.
- Muutama omikon asunnoista on varattu matkailulle. Maahan tulevat turistit voivat vuokrata asunnon palveluista vastaavalta yritykseltä oleskelunsa ajaksi. Siten matkailijat saavat käytännön mahdollisuuden tutustua maan asukkaisiin, tapoihin ja arkielämään Suomessa. Tämä kanssakäyminen edistää eri kulttuurien molemminpuolista

ymmärtämistä ja hyväksymistä. Samaa sopeutumista kulttuureihin edesauttaa myös se, että jokaisessa lähikössä asuu maahanmuuttajaperheitä suomalaisten perheiden rinnalla.

- Näiden omikkojen ympäröimä keskusta, lähicenter, vuokraasukkaille askartelu-, työskentely- ja toimitiloja sekä tarjoaa perheille kaikki jokapäiväiset lähipalvelut ja vapaa-ajan harrastukset.
- Asukkaiden on helppo elää nykyaikaisen mukavasti, mutta kuitenkin luontoa säästäen, kun kaikki ekologiset näkökohdat on otettu huomioon jo rakennusvaiheessa. Säännöllinen lähiliikenne hoidetaan sähköminibusseilla ja yhteisiin lähituotannon kuljetuksiin käytetään sähkökäyttöisiä pakettiautoja, jotka kiertävät säännöllisesti lähikön tuotantopisteet. Tästä johtuen sekä lyhyiden välimatkojen ansiosta liikennesaasteet vähenevät minimiin. Autovuokraus vähentää osaltaan autojen lukumäärää.
- Muuttoliike kaupungista maaseudulle helpottuu, kun asunnon voi ostamisen sijasta vuokrata. Vuokra pysyy kohtuullisena ja vuokrasuhteet ovat varmoja ja pitkäaikaisia. Kunnan tulot kasvavat uusien asukkaiden ja heidän yritystensä maksamina veroeuroina. Lähikköön muuttavat voivat myydä kaupunkiasuntonsa, ehkä myös autonsa, ja käyttää näin vapautuneen

summan oman yrityksen perustamiseen tai olemassa olevan kehittämiseen.

- Sisäänpäin aukeava ympyrämuoto on ratkaiseva asukkaita yhdistävänä tekijänä. Kahdeksan talon ryhmä, omikko, ympäröi yhteistä viheraluetta ja muodostaa kiinteän, suojaosan alueen, jossa jokaisella rakennuksella on oma pihansa, oma rauhansa, mutta tämän lisäksi yhteinen pihapuisto, viihtyisä nurmikenttä lasten leikkeihin ja kaikkien yhteiseen puuhailuun. Lämmittävä tulisija ja piknikpaviljonki lisäävät vaihtelua yhdessäoloon.
- Tämä pihapiiri on se tärkeä psykologinen ja käytännön tekijä, joka luo välittämisen, läheisyyden ja ystävyyden ilmapiirin naapureitten kesken suoden kuitenkin yksityisyyden jokaiselle perheelle. Autoliikenne on suljettu kehän ulkopuolelle joten yhteinen pihanurmikko on turvallinen leikkipaikka pienillekin lapsille. Omikoissa ei myöskään ole uima-altaita, jotka ovat pikkuisille ylimääräinen vaaratekijä. Lähiköt pyritään sen sijaan aina rakentamaan luonnollisten uinitimahdollisuuksien tuntumaan, pyörämatkan päähän uimarannoista tai ulkouimaloista. Koska autoliikenne on vain talokohtainen – läpikulkuliikennettä ei ole missään – asuinpaikka on kaikin puolin rauhallinen ja saasteeton keidas luonnon helmassa.
- Lähikön keskusta, lähicenter, on rakennettu hevosenken-

gän muotoon siten, että kaikki moottoriliikenne jää hevosenkengän ulkopuolelle. Keskellä aluetta on suojaisa piazza, jota ympäröivät kaksi- ja kolmikerkoiset puiset rakennukset ja niiden ulkopuolella on talviviherä pensasaita. Rakennuksissa on vuokrattavissa ja käytettävissä kaikki ne tilat ja lähipalvelut, joita asukkaat, myös lapset ja nuoret, päivittäisessä elämässään tarvitsevat. Lähipäiväkoti ja lähi(kkö)koulu, joka vastaa nykyistä kyläkoulua, ovat pieniä ja turvallisia yhteisöjä, jotka antavat pehmeän alun lapsen elämäntielle. Koulukiusaaminen on tuntematon käsite näissä ryhmissä.

- Ympäröivän maaseudun monipuolinen lähiluomutuotanto lisää ratkaisevasti lähiköön omavaraisuutta ja riippumattomuutta. Muut harvemmin tarvittavat palvelut löytyvät kunnan keskustasta.

Kertautuva peruslähikkö – luonnonläheistä ekoluksusta

Kun peruslähiköön toimivuus ja mittasuhteet on käytännössä tarkistettu, jatkuu kasvu siten, että viisi lähicentraluetta ryhmittyy yhden maxicentralin ympärille. Näin syntyy maxicentralue. Viisi maxicentraluetta yhdessä muodostavat multicentralueen. Viidestä multicentralueesta muodostuu citycentralue ja lopuksi viidestä citycentralueesta syntyy metropoli. Jokainen center

tarjoaa kokonsa mukaisia palveluja, pienemmät peruspalveluja, suuremmat myös monimuotoisia ja erikoistuneita. Metropolin ja citycenterin ympäri kiertävä paikallisjunarata lisää saasteettoman henkilö- ja tavaliikenteen joustavuutta.

Perustana olevasta ympyrämuodosta on etuna se, että kaikki palvelut ovat lähellä; jopa metropolin palvelut ovat kaikille nykyistä lähempänä. Toinen etu syntyy myös ympyrämuodon ansiosta: kaikille asukkaille on tarjolla puhdasta luontoa aivan kotiportilta lähtien. Samalla tavoin luontoa on jokaisella centralueella; siitä voidaan nauttia ulkoillessa ja liikunnan parissa, mutta myös luontoharrastuksissa ja puutarhapalstojen viljelyssä.

Oheiset lähikköluonnokset ovat ilman mittakaavaa, sillä käytettävissä olevan alueen maasto sanelee mittasuhteet. Ehdottomasti tärkein alue on yhteinen pihapuisto ja sen oikea koko, halkaisijaltaan ehkä noin 100-120 metriä. Tämä avainalue ei saa olla liian suuri, jolloin se etäännyttää, mutta ei myöskään liian pieni, jolloin se ahdistaa. Alueen psykologisesti oikeaan kokoon ja sen määrittämiseen on kiinnitettävä aivan erikoisen suurta huomiota.

Nykyrakentamisen käytännöstä poiketen on erittäin tärkeää, että alueella kasvavat vanhat puut saavat jäädä paikoilleen eikä niitä kaadeta. Vanhat puut antavat erikoista suojaa ja viihtyisyyttä ja niiden ympärillä on vuosisatojen ja -kymmenten aikana vahvistunutta tervehdyttävää energiaa, joka puulajilla omanlaistaan.

Kaadettujen puiden tilalle myöhemmin istutetut nuoret taimet eivät pysty luomaan tätä energiaa moniin vuosiin. Asukkaat tuntevat sen puutteen epäviihtyisyytenä, vaikka vain harva ehkä pystyy sen tiedostamaan paikan energiavajeena.

Asemakaavoituksen psykologiaa

Yhteiskunnassamme on keskusteltu paljon ja asiantuntevasti maaltapaon syistä, kaupunkielämän eri puolista, yksinäisyydestä, syrjäytymisestä, syrjinnästä, välinpitämättömyydestä, masentuneisuudesta, lasten ja nuorten häiriintyneisyydestä, rakaudettomuudesta, työpaikka- ja koulukiusaamisesta, ilkeistä, rasismista jne. Ferialähikkö asumismuotona poistaa suuren osan näistä epäkohdista jo pelkän asemakaavoituksensa ansiosta. Valmiiseen kokonaisuuteen asti toteutettuna se synnyttää uuden, työteliään yhdyskunnan, jonka arvomaailma perustuu yhteistyöhön, kanssaihmisten ja luonnon arvostamiseen, naapurirapuun, ystäväyteen, terveyteen, mielenterveyteen, elämäniloon.

Meillä Suomessa on uskomatonta ylellisyyttä, jota harvalla maalla on: merta, järviä, jokia, pinta-alaa ja luontoa, johon nämä lähiköt voivat ryhmittäytyä. Meidän pitää vain oivaltaa tämän aarteen arvo ja miten siitä nauttia, ei vain lomalla, vaan vuoden jokaisena päivänä. Maaseudun lähikköverkoston alkaessa toteutua on seuraava askel kaupunkikeskustojen viheralueitten, puutarhapalstojen, asumisviihtyisyyden ja

ekologisuuden lisääminen, sillä uudeksi ongelmaksi nousevatkin vuorostaan tyhjenevät ja siitä syystä ankeat ja energiaköyhät suurkaupungit.

Melko nopeasti havaitaan myös kesämökkiasumisen tarpeettomuus. Kaikki sama, mitä kesämökiltä on etsitty, onkin nyt saavutettavissa lähiköösäsumisen avulla terveellisemmin (ilman talvikylmien mökkien homeita ja pitkiä automatkoja), vähemmällä työllä ja vaivalla sekä perheen nuorison kaikin puolisiksi tyytyväisyysdeksi. Sen sijaan mielenkiinnon ja toivomusten kohteeksi nousevatkin uudet, osallistuvat matkailumuodot, teemamatkat ja junaristeilyt. Tuhannen vuoden ajan olemme aloittaneet vuosiluvun numerolla yksi = minä. Muutaman kuukauden päästä vaihtuu vuosi ja numero. Kaksi = Me. Se on kuvaava symboli uudelle ajanjaksolle, uudelle ajatukselle ihmisten mielisissä: me kaksi yhdessä, sinä ja minä. Me teemme yhdessä. Me ommistamme yhdessä.

PS. Luonnos tähän ekologiseen lähikköverkoston syntyä 7.7.1996 sunnuntaiamuna. Viisi vuotta myöhemmin, 18.7.2001 sain ensimmäisen kerran tutustua Ebenezer Howardin visioon puutarhakaupungeista – *Garden Cities of Tomorrow* (julk.1902). Ilahtuneena saatoinkin todeta, että myös Howardin alkuperäinen, intuitiivinen näkemys perustuu ympyrämuotoon, mutta tämä muoto on sittemmin jäänyt pois. Nykyisin puhutaan helminauhasta, joka seuraa esimerkiksi rautatietä. Alun perin tarkoitettiin kyllä myös helmi-

nauhaa, mutta suljettuna se muodostaakin aivan erilaisen lähtökohdan asumiselle luoden läheisyyttä ja lyhyitä välimatkoja. Nimenomaan tämä ympyrämuoto on ratkaisevan tärkeä ja sen tarjoamat mahdollisuudet ja vaikutukset ennalta-arvaamattoman monitahoiset, positiiviset ja kauaskantoiset. Nyt vihdoinkin – sata vuotta myöhemmin – se tulee ehdottomasti huomioida lähitulevaisuuden semiurbanin lähikköasumisen perustana maaseudulla.

Lisäys lokakuussa 2012

VALMISTELE MUUTOSTA, VALMISTAUDU MUUTOKSEEN

Kirjoittaessani 90-luvun lopulla tekstiä lähikköasumisesta oli ajatuksissani hyvin selvästi, että tärkein kokoa-va alue olisi omikkojen pihapuisto ja sen nurmikko, jonne kaikki naapurit voisivat tallustella tapaamaan toisiaan sunnuntaiaamuna, aamutakissa, kahvi- tai teemuki kädessä ja paljain jaloin... Siellä voisi istua nurmikolla hetken, jutella ystävien kanssa, nauttia päivän alkamisesta ja suunnitella sille jatkoa.

Tämän vuoden alussa sain tarkistettavakseni suomennoksen kirjasta *Earthing* (Ober, Sinatra, Zucker), jonka suomalaisiksi nimeksi tuli *Maadoittuminen*. Kirjassa kerrotaan, kuinka tärkeää on maadoittaa itsensä eli astella paljain jaloin nurmikolla tai rannan kostealla hiekalla. Tämä paljaan ihon kosketus maan pintaan

purkaa kehoon varautuneet, vaaralliset vapaat radikaalit ja lataa kehon täyteen sen kaipaamia elektroneja. Se poistaa kroonisia tulehduksia, kipuja, särkyjä ja huonounisuutta luonnollisella tavalla. Tässä tuli siis selitys sille, miksi nurmikko ja paljaat jalat tuntuivat niin tärkeitä.

Katse kansalaisiin ja yrityksiin

Aikaa on nyt kulunut toistakymmentä vuotta ja tilanteet ovat kiristyneet kaikilla alueilla: ihmisten fyysinen terveys, samoin henkinen terveyden tila, varsinkin nuorilla, henkisestä tasapainottomuudesta seuraava ilki- ja väkivalta sekä turvattomuus, talouden tila yksittäisillä kansalaisilla, mutta myös globaalisti, energiatalous ja kestävä kehitys kaikissa muodoissaan ovat joko polkeneet paikoillaan tai huonontuneet. Monestakin syystä hallitukset yksinään eivät kuitenkaan pysty saamaan aikaan suuria, käänteen tekeviä muutoksia.

Kansalaisten ja yritysten, yhteiskunnan neljännen sektorin, on otettava osaa muutoksen tekoon ja siten raivattava tietä päättäjille. Nostettava uusia näkökohtia julkiseen keskusteluun ja avattava ihmisten käyttöön tulevaisuuden palvelu- ja tuotantokohteita sekä -ideoita. Yritysten on annettava kansalaisille mahdollisuus rakentaa kestävä kehitystä tarjoamalla konkreettisia vaihtoehtoja, jotka selvästi edistävät sitä. Mutta kansalaisten on ennen kaikkea itse toimittava muutoksen tekijöinä vaatimalla yrityksiltä ekolo-

gisempia ja terveellisempiä tuotteita ja valtiovallalta toimivampia ja nopeampia käytäntöjä, asetuksia ja lakeja. Nykyinen kolmen sektorin järjestelmämme on kuin kolmijalkainen keittiöjakkara, joka horjuu pienimmästäkin syystä. Se tarvitsee neljännen jalan, neljännen sektorin, toimiaukseen vakaasti ja kattavasti kaikilla alueilla.

Jos ei paremmasta tiedä

Tämä kaikki vaatii positiivista aktiivisuutta, luovuutta, innovointia ja realistista kaukonäköisyyttä. Päivittäisen kiireensä keskellä ihmiset suorittavat askareensa vanhoilla rutiineiltaan. On kuitenkin paljon sellaisia asioita, joita voidaan muuttaa ja parantaa. Uudistustarvetta ei vain ole tunnistettu, tunnustettu. Olemme tyytyneet siihen, mitä meillä on, sillä emme ole kokeneet parempaa vaihtoehtoa. Tämä koskee kaikkia elämän alueita asumisesta, työstä, terveydestä, syömisestä ja matkustamisesta aina ihmissuhteisiin asti. Tyydymme olemassa olevaan, kun emme paremmasta tiedä.

Nyt on aika siirtyä puheista tekoihin. Tarkastella elämäämme ja elinympäristöämme ja kuvitella itsellemme tulevaisuus, jossa haluamme elää. Luovuus ja mielikuvitus ovat ne voimat, jotka pystyvät muuttamaan asiat. Kaikki, minkä voit kuvitella mielessäsi todeksi ja mahdolliseksi ja olet valmis tekemään työtä sen hyväksi, voi toteutua, jos sinulla on uskoa ja sitkeyttä. On siis aika uudistua: lisätä työllisyyttä, tuotannon sekä uuden ajan viennin kasvua eko-

logiaa edistävillä tuotteilla ja muuttaa vanhoja käytäntöjä vastaamaan kestäväen kehityksen vaatimuksia. On nähtävä viiden ja kymmenen vuoden päähän tulevaisuuteen. Kehitys kulkee nyt vauhdilla, joka on hämmästyttävä ja jos emme tiedosta tätä, jääme valmistautumattomina uuden ajan jalkoihin. Tässä on suomalaisen tilaisuus astua esiin ja vaatia yrityksiltä uutta asennetta. Emme saa enää kritiikittömästi tyytyä siihen, mitä meille tarjotaan, vaan on haastettava yritykset esittämään parastaan. Näköalattomuuden tilalle meidän on luotava uudet, loistavat näköalat.

Koti on ihmisen elämän perusta

Kaikki alkaa siitä, että ihmisellä ja perheellä on turvallinen ja hyvä koti. Ilman kotia ihmisen elämä on tuuliajolla. Valtiovallan ensimmäisen tehtävän tulisikin olla kunnollisen asunnon järjestäminen kaikille kansalaisille. Asuntoja rakennetaan koko ajan lisää, mutta niiden laatu ja kestävyys eivät vastaa tämän päivän taitoja, tarpeita ja vaatimuksia. Rakennusyhtiöitten kilpailuttaminen saattaa ensi näkemältä tuntua taloudellisesti hyvältä ratkaisulta, mutta juuri tällä tavalla jatkuu vanha, rahan valtaan perustuva markkinatalous, joka tuottaa huonoa laatua mahdollisimman halvalla.

Meidän ei tulisi hyväksyä vain hintojen kilpailutusta, vaan pyrkiä kääntämään tarjousten painopiste hinta/laatu/takuut/materiaalit ja niiden käsittelylinjalle. Vain siten voi

syntyä ekologisia, hengittäviä, myrkyttömiä rakennuksia, joilla on edellytys kestää ilman kulumista, korjauksia, vuotoja ja homevaurioita. Pystymme parempaan, kunhan jätämme vanhakantaisen, pettävän hinta-ajattelun ja katsomme kaikkea tiedostavasti. Silloin myös rehdisti toimivat yritykset saavat lisää tilauksia ja ansaitsemansa hyvän toimijan imagon. Markkinatalouden valtamerialus kääntyy hitaasti oikeaan suuntaan.

Sivulla 90 on kaavio, josta käy ilmi työpaikkojen ja palvelujen synty ja tarve semiurbanissa lähikössä. Mutta ennen kuin olemme niin pitkällä, on jo rakennusvaiheessa us-ajattelun paikka. Lähtökohtana on muistettava, että öljy on uusiutumaton ja vähenevä luonnonvara. Arvaamattoman lyhyen ajan sisällä olemme tilanteessa, jossa suhteettomasti kallistunut öljy pannaan "kortille" ja vain tärkeimmät tahot, tarpeet ja kuljetustehtävät saavat sitä säännöstelysti.

Mitä tästä seuraa, on helppoa kuvitella; tarvitsemme siis vaihtoehdon öljylle eikä se ole kivihiili, turve tai ydinvoima, jotka kaikki tuntuvat viime vuosituhannen dinosauksilta jo näkyvissä olevien, elegantimpien ratkaisujen rinnalla. Myös tuulivoima suurina, keskitettyinä yksikköinä vaatii arveluttavan paljon kuljetuksia, rakentamista ja metallia. Nekin yksiköt tulevat vanhenemaan surullisiksi dinosauksiksi lyhyen ajan sisällä. Paikallisena ja pienimuotoisena, hajautettuna tuotantotapana tuulivoima on erinomainen.

Uusia tuulia rakentamiseen

Asetetaan tavoite. Lähikkörakennustemme tulee kestää vähintään 200 vuotta. Tämä ei ole mitenkään mahdotonta. Suomessa on tänäkin päivänä käytössä kaiken tyyppisiä 1700-luvun rakennuksia. Eikö rakennustietomme ja -taitomme pitäisi olla kehittyneempää nyt kuin 1700-luvulla?

Rakentamisen kestävä kehitys nostaa ensimmäisenä mieleen puun ja tiilen sekä uudet rakennusmateriaalit ja -ratkaisut. Ne eivät perustu öljyyn. Ne ovat kestäviä ja jopa tuottavat energiaa. Niitä on rohjettava kokeilla. Jos olisimme viisaasti koerakentaneet esimerkiksi osan viime vuosien uusista lasirakennuksista energiaa tuottavasta solar-lasista, meillä olisi nyt jo paljon kokemusta sekä sen käytöstä että ehkä myös tämän lasityypin tuotannosta. Läpinäkyvä, energiaa tuottava solar-lasi on tietääkseni suomalainen keksintö, mutta sitä ei valmisteta Suomessa, onneksi kuitenkin Euroopassa – ja tietenkin Kiinassa. Öljyn niukkuuden myötä tulee luultavasti ajanjakso, jolloin uudet energiamuodot eivät vielä toimi täydellä teholla ja energiapulassa joudutaan kuljetusten säännöstelyyn. Silloin tarve omavaraisuuteen kasvaa. Solar-lasia olisikin siksi tuotettava Suomessa, mahdollisesti pienissä yksiköissä useammassa maakunnassa.

Kun öljy loppuu ja juomavesi vähenee

Olemme käyttäneet ajattelematto-

masti ja surutta paitsi maapallon öljyä myös sen vesivaroja: juomavettä, jolla peseydymme ja huuhtelemme jopa wc:tkin. Maaperämme köyhtyy köyhtymistään kalliiden keinolannoitteiden ansiosta ilman luonnollista lannoitusta, kompostia ja lantaa. Kasvien ravintoarvo on siksi vain osa entisestään. Ihmiset kärsivät ravinteiden puutoksien aiheuttamista kroonisista sairauksista. Jätevedet myrkyttävät meitä ympäröivät meret niin, että kalojen syöminen on epäterveellistä. Näin tuhlaamme, liikaamme ja väärinkäytämme rajallista pohjavesivarastoamme. Voi sanoa, että tässä vanhentuneessa ja totunnaisessa käytännössä – noidankehässä – olemme huuhtoneet viemäriin terveytemme, tulevaisuutemme ja ympäristömme.

Nyt on siis korkea aika muuttaa toimintatapaa. Onneksi Suomessa on ollut kaukonäköisiä ja ekologisesti ajattelevia keksijöitä ja yrittäjiä, jotka ovat kehittäneet kompostoivan, hajuttoman ja kätevästi tyhjentävän käymälän. Näin saatu kompostituote on valmista maaperän luonnonmukaiseen lannoittamiseen eikä kemiallisia keinolannoitteita enää tarvita. Kun viljelyyn vielä käytetään Steinerin kehittämää biodynaamista viljelytapaa, ovat saadut sadot runsaita, ravinnerikkaita ja herkullisia. Kuinka moni enää muistaa tai tietää, miltä luonnollisesti, puhtaassa mullassa ja oikeassa auringonvalossa kasvanut, vanhasta kannasta polveutuva tomaatti maistuu? Suomessa on kuitenkin tämän alan asiantuntijoita, jotka voivat

opastaa viljelijöitä uudelle tielle. Biodynaaminen viljely ja sen tuottama Demeter-sato on luomuviljelyn superluokkaa.

Parempaa juomavettä

Hyvä juomavesi on tärkeä osa terveellistä elämää. Nautimme sitä noin 2 litraa päivässä. Eri vesilähteet tuottavat erilaista vettä. Kaupungin tai kunnan vesilaitos on käsitellyt veden omalla tavallaan puhtaaksi kemikaaleilla, mutta tämän käsittelyn ansiosta se on kuollutta vettä, jossa vielä on pieniä, epäterveellisiä kemikaalijäämiä. On monta tapaa käsitellä vesi uudelleen eläväksi ja kelvolliseksi ihmisten, eläinten ja kasvien nautittavaksi. Euroopassa ehkä tunnetuin ja Suomessakin jo jonkin verran käytössä oleva tapa on itävaltalainen Grander-järjestelmä. Juomaveden säästämiseksi on myös jokaisen rakennuksen nanosuodatuksella puhdistettu sadevesi otettava talteen käytettäväksi kasteluun, suihkuun ja pyykinpesuun.

Ei radonia

Rakennuksen perusasioita läpikäydessä on muistettava vielä Suomessa yleinen maaperän radon-kaasu, joka syöpää aiheuttavana on vaarallinen. Ei siis kellarihuoneita, joista hajuton kaasu nousee asuintiloihin, vaan vapaasti tuulettuva perustus.

Maadoittuminen on tärkeää terveydelle

Lähikön rakentamisessa on energia- ja vesitalouden lisäksi otettava huomioon luvun alussa mainittu maa-

doittuminen. Kaikki materiaalit eivät maadoita. Ainakin eniten käytettyjen tilojen lattiat pitäisi rakentaa maadoittavista materiaaleista. Myös uusia maadoitustapoja on kehitettävä. Tässä yhteydessä on huomioitava syntyneet uudet tarpeet, maadoittavat jalkineet – varsinkin sandaalit ja lenkkikossut – ja sukat sekä patjat ja lakanat, joille kuluttajien tiedon lisääntyessä tulee kysyntää. Tässäkin avautuu uusia tuotannon ja toimeentulon mahdollisuuksia.

On tärkeää muistaa tarkistaa elektromagneettiset kentät ja niiden sijainti rakennettavien asuntojen kohdalla. Esimerkiksi hakusanoilla geobiology ja Hartmann Cross löytyy internetistä uutta tietoa vanhasta asiasta, joka yleensä, samoin kuin feng shui, toistaiseksi huomioidaan vain kiinalaisessa ja yleensä itämaisessä rakentamisessa ja sisustamisessa. Vähitellen ymmärrys näitä monituhatuotisia traditioita kohtaan on alkanut saada jalansijaa myös länsimaissa. Varmaa on, että asuinympäristömme harmonia ja väritys vaikuttavat mieleemme ja fyysiseen terveyteemme. Viime vuosikymmeninä valmistuneet kaupunkien julkiset rakennukset ja asunnoiksi tarkoitetut kerrostalot kertovat pelottavaa kieltä mielenmaisemasta, joka ohjaa nykyistä suunnittelua ja päätöksen tekoa. Tarvitsee vain katsoa rakennusten kylmiä pintoja, uhkaavan näköisiä, teräviä kulmia ja mustanharmaata väritystä. Erikoinen ratkaisu on myös viime päivien keskustelunaihe Helsingissä: Ullanlinnassa sijaitseva musta leikkipuisto lapsille. Pitem-

mälle ei tällä saralla enää kai voida päästä, kun tätä synkkää ja depressoivista mielentilaa siirretään seuraavalle sukupolvelle.

Lähiluomun kasvatuksesta uusi harrastus

Lähikköympäristön luonto tarjoaa valmiit mahdollisuudet ulkoiluun, mutta myös luonnonmukaisten viljelysten ja puutarhapalstojen hoitoon, mikä onkin erittäin olennaista tuontiruoan vähenemisen takia. Monet nuoret perheet, jotka kaupunkilaiselämänsä aikana eivät ole tutustuneet puutarhapalstan pitämiseen, löytävät aivan uuden ja kiehtovan harrastuksen siementen, taimien ja maasta nousevan sadon maailmasta. Asfaltoidut tiet ovat mennyttä aikaa, tähänkin on kehitettävä toisenlainen, ekologinen ratkaisu, jota käytetään ainoastaan ajoiteilla. Jalankulku- ja pyöräilytiet ovat aina hiekkateitä. Energiaa tuottavia kauniita ja hauskoja taideteoksia on luonnossa joka puolella ja jokainen rakennus tuottaa sähköä omaan, mutta myös lähikön yleisen katuvalaistuksen tarpeeseen.

Lähikkö on kokonaisuus

Lähikön perustarpeet ja kokonaisuus on ratkaistu ekologisesti: myrkyttömät ja aikaa kestävät rakennusaineet, ekologist puhtaanapitojärjestelmät, rakennuksen energiatalous, maadoitus, ilmanvaihto ja vedenkäyttö. Näiden kaikkien säännöllinen huolto ja kunnossapito lisää palvelujen tarvetta, mutta tekee asumisen myös kestäväksi, vaivattomaksi

ja terveelliseksi. Kun vielä öljypohjaiset muovit, joita valmistajat käyttävät valtavat määrät pakkauksiin, vaihdetaan kierrätettävän muovin tuotantoon, olemme saattamassa asumisen puitteet lähes huomispäivän tasolle.

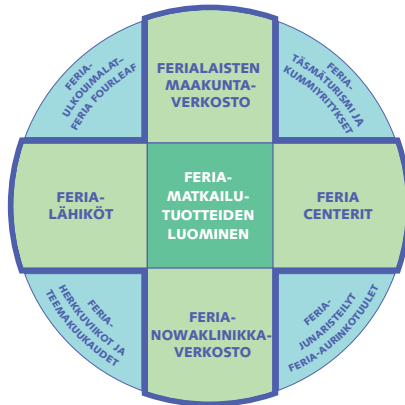
Lähikkökonsepti on ekologinen vientituote

Kun Ferialähikkö on kaikilta osiltaan kokeiltu valmiiksi tuotteeksi, se on erinomainen vientituote franchising-toiminnan avulla. Lähikköasumisen alue on niin laaja, että se on hyvä pilkkoa osiin, jotka sitten pien-

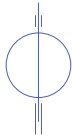
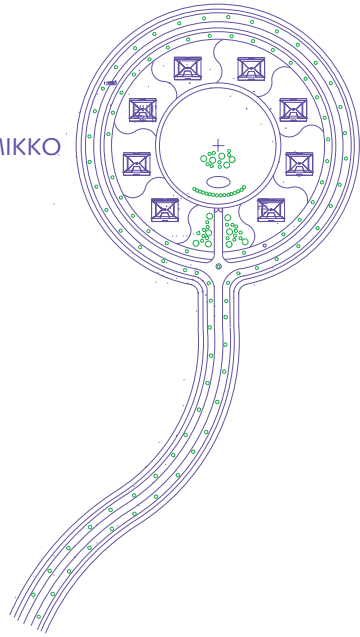
yritysten verkoston avulla voidaan koota yhtenäiseksi, toimivaksi kokonaisuudeksi. Franchisingin avulla viedään aineetonta taitotietoa ja itse rakennusaineet ja materiaalit tulevat aina kohdemaasta. Meitä lähellä olevat maat, Venäjä, Ruotsi ja Baltian maat ovat pinta-alaltaan sopivia Ferialähiköille. Mutta esimerkiksi ystävämaamme Namibia voisi myös lisätä asukasluokuaan lähikköasumisella. Lähikkökonsepti on luonnollinen ja perinteiseen ympyrämuotoon tukeutuva, moderni asumismuoto myös Afrikan maihin.

LÄHIKKÖ-LUONNOKSET

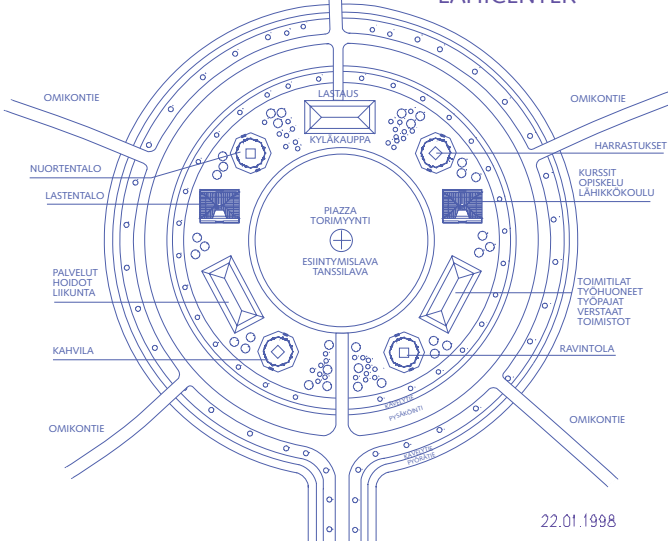

HUVILAOMIKKO

OMIKONTIE

LÄHICENTER

OMIKONTIE

NUORTENTALO

LASTENTALO

PALVELUT
HOIDOT
LIIKUNTA

KAHVILA

OMIKONTIE

LÄSTÄUS

KYLÄKAUPPA

PIAZZA
TORIMYYNTI

ESIINTYMISLAVA
TANSSILAVA

PIYÄKORTTI

PIYÄKORTTI

PIYÄKORTTI

OMIKONTIE

HARRASTUKSET

KURSSIT
OPISKELU
LÄHIKKOKOULU

TOIMITILAT
TYÖHUONEET
TYÖPAJAT
VERSTAAAT
TOIMISTOT

RAVINTOLA

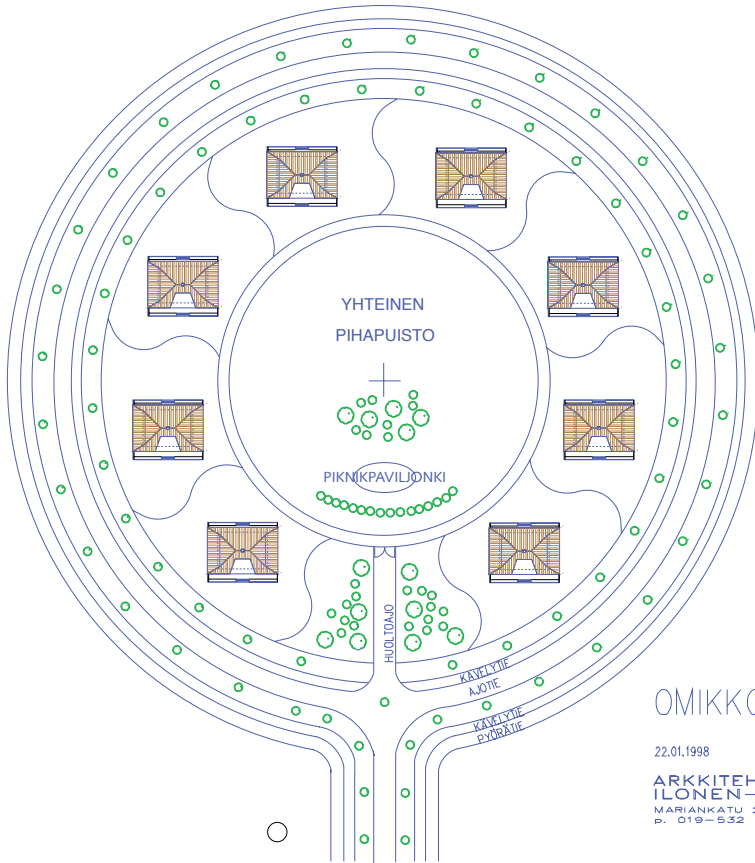
OMIKONTIE

LÄHIKKÖ 1:2500

22.01.1998

PIIR N:O 5306-2

**ARKKITEHTUURITOIMISTO
ILONEN-LAUTAMO KY**
MARIANKATU 22 A 1, 07900 LOVIISA
p. 019-532 185 f. 019-532 332

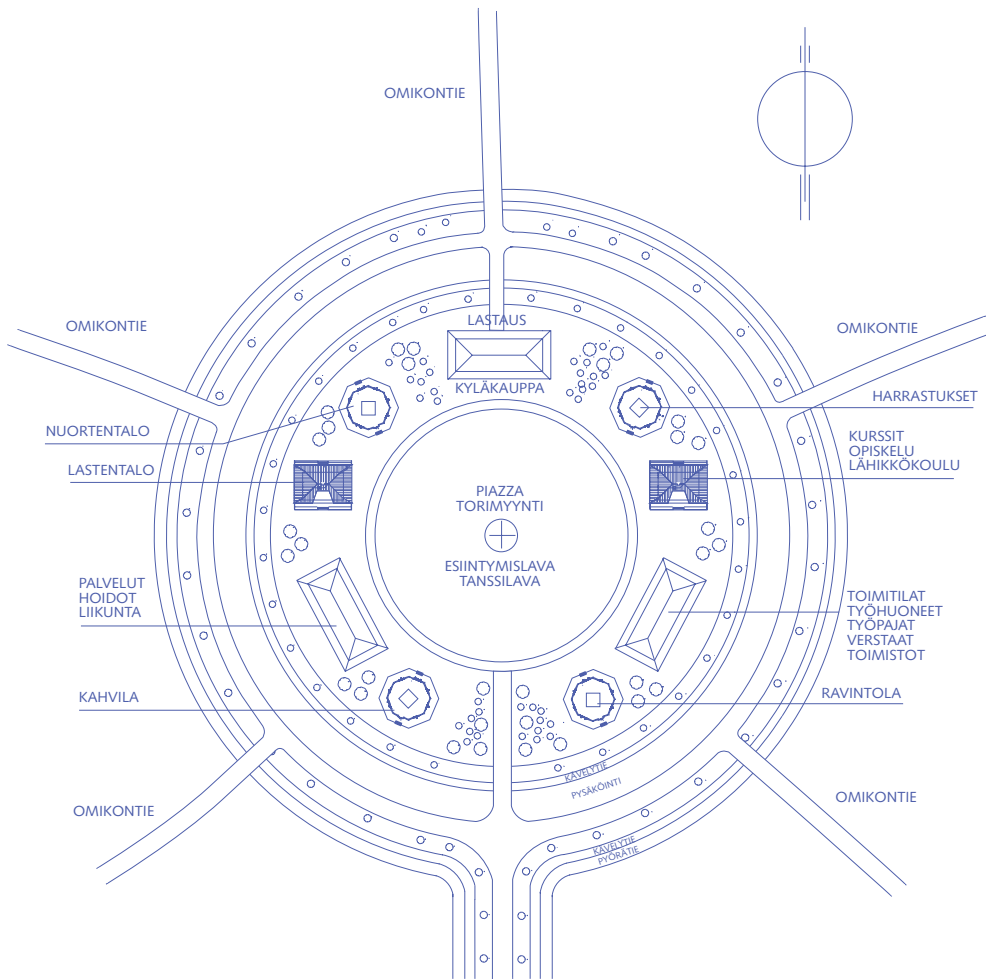

OMIKKO

22.01.1998

PIR N:o 5305

ARKKITEHTUURITOIMISTO
ILONEN-LAUTAMO KY
MARIANKATU 22 A 1 07900 LOVIISA
p. 019-532 165 f. 019-532 332

LÄHICENTER

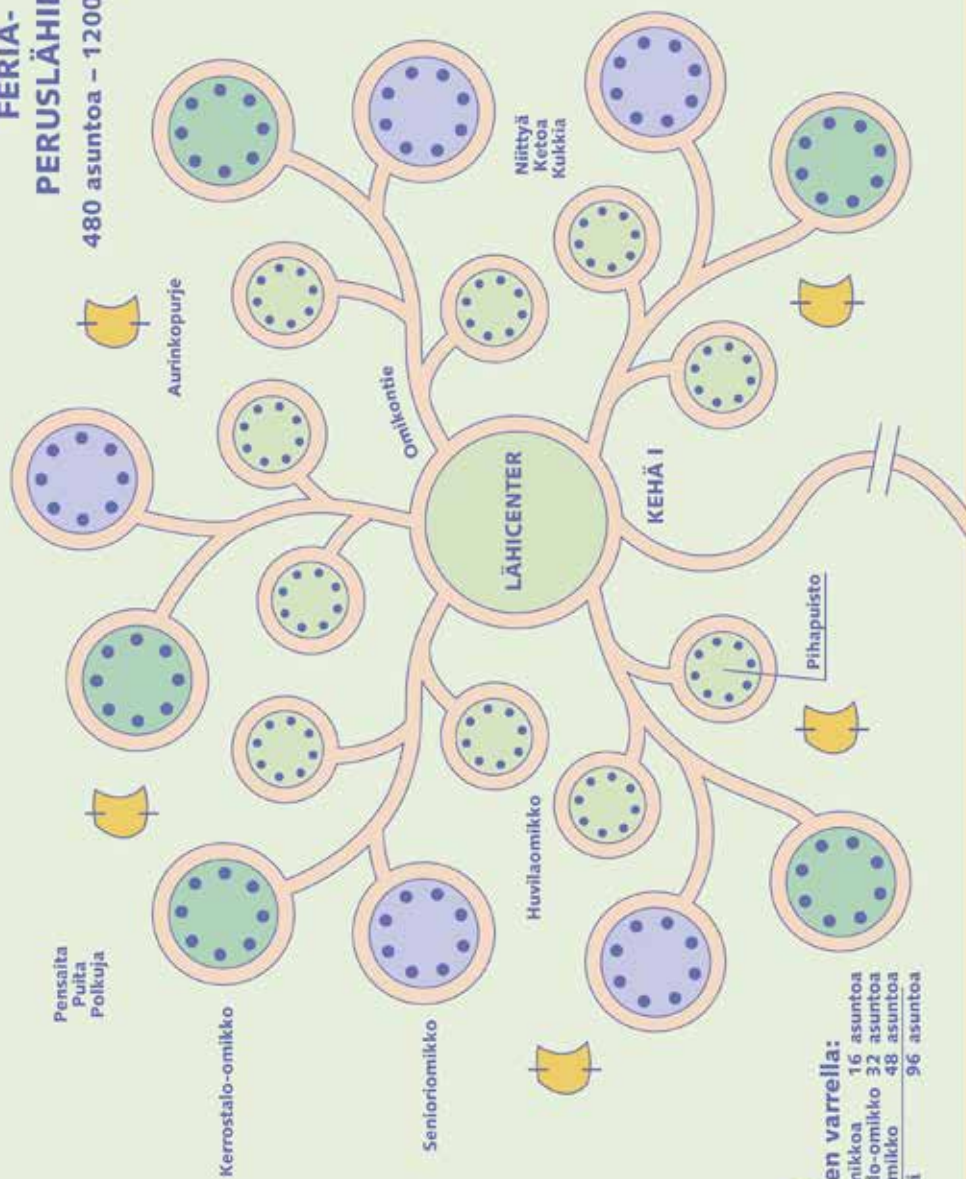
22.01.1998

PIIR N: 0 5306-1

ARKKITEHTUURITOIMISTO
ILONEN-LAUTAMO KY
 MARIANKATU 22 A 1 07900 LOVIISA
 p. 019-532 165 f. 019-532 332

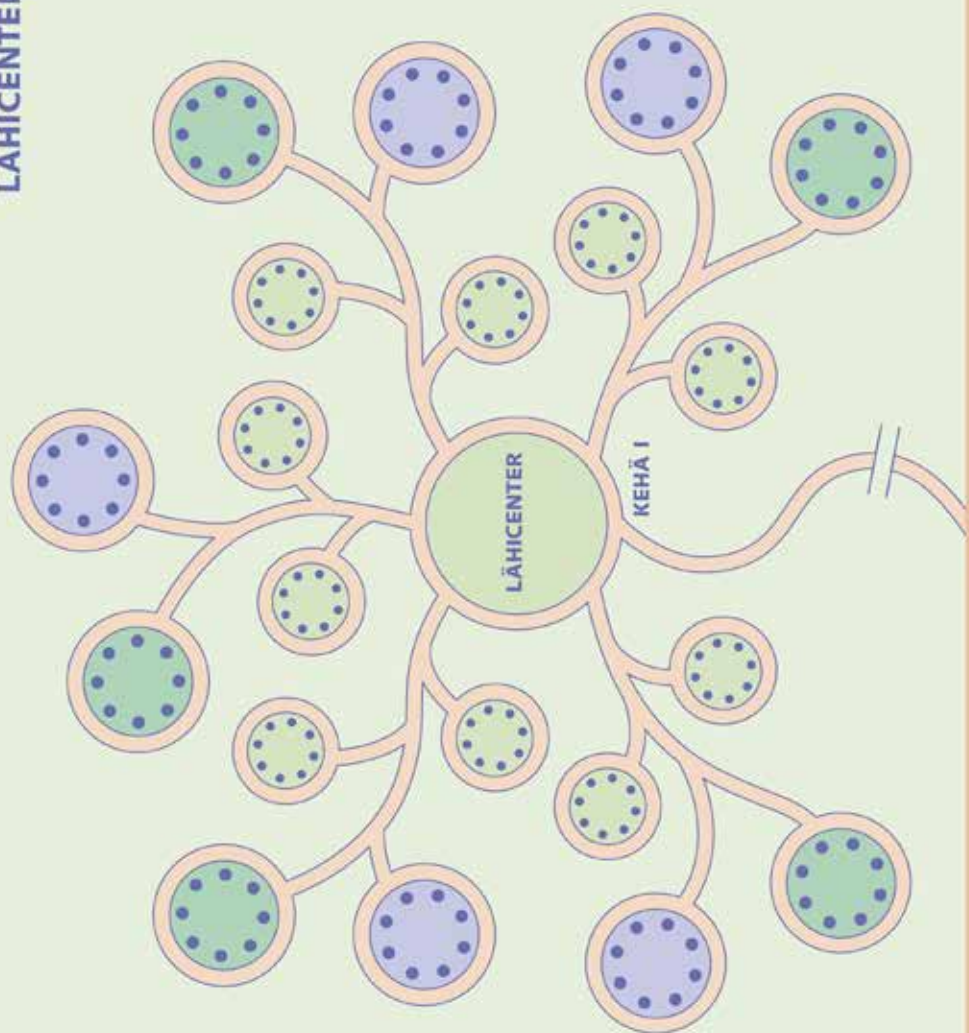
FERIA- PERUSLÄHIKKÖ

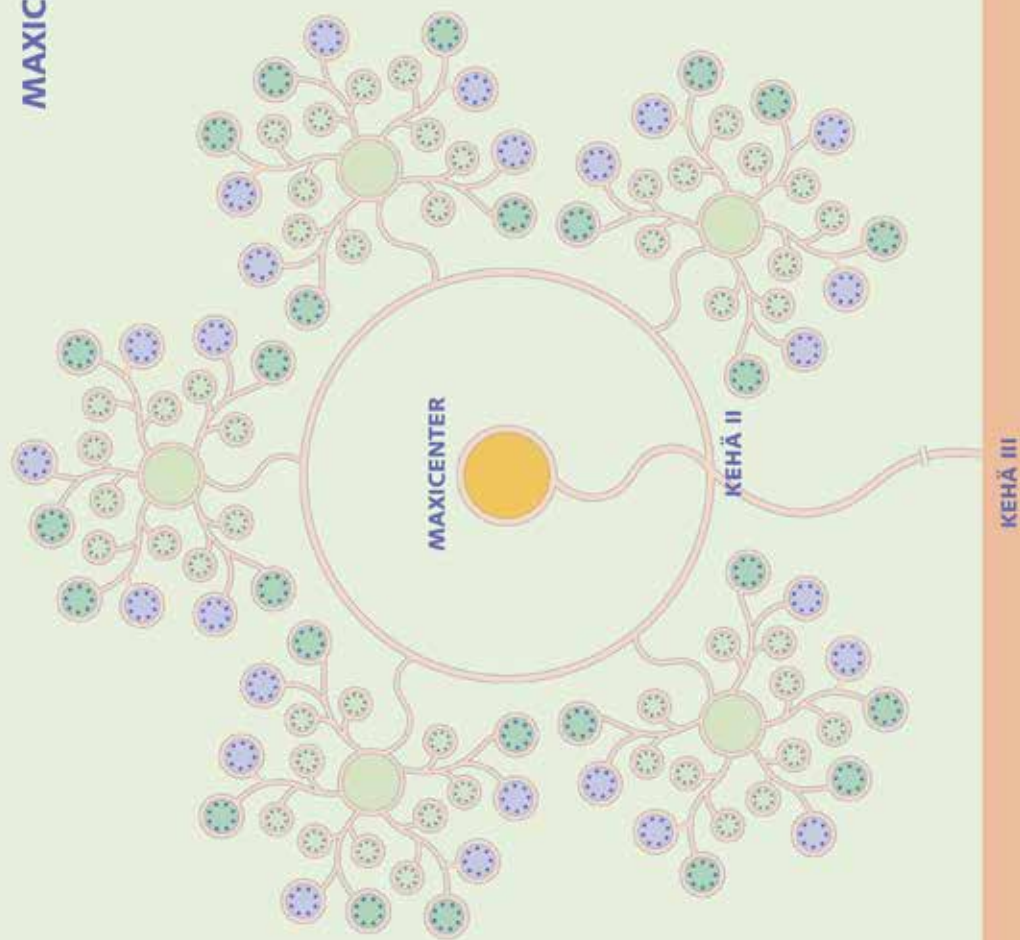
480 asuntoa – 1200 asukasta

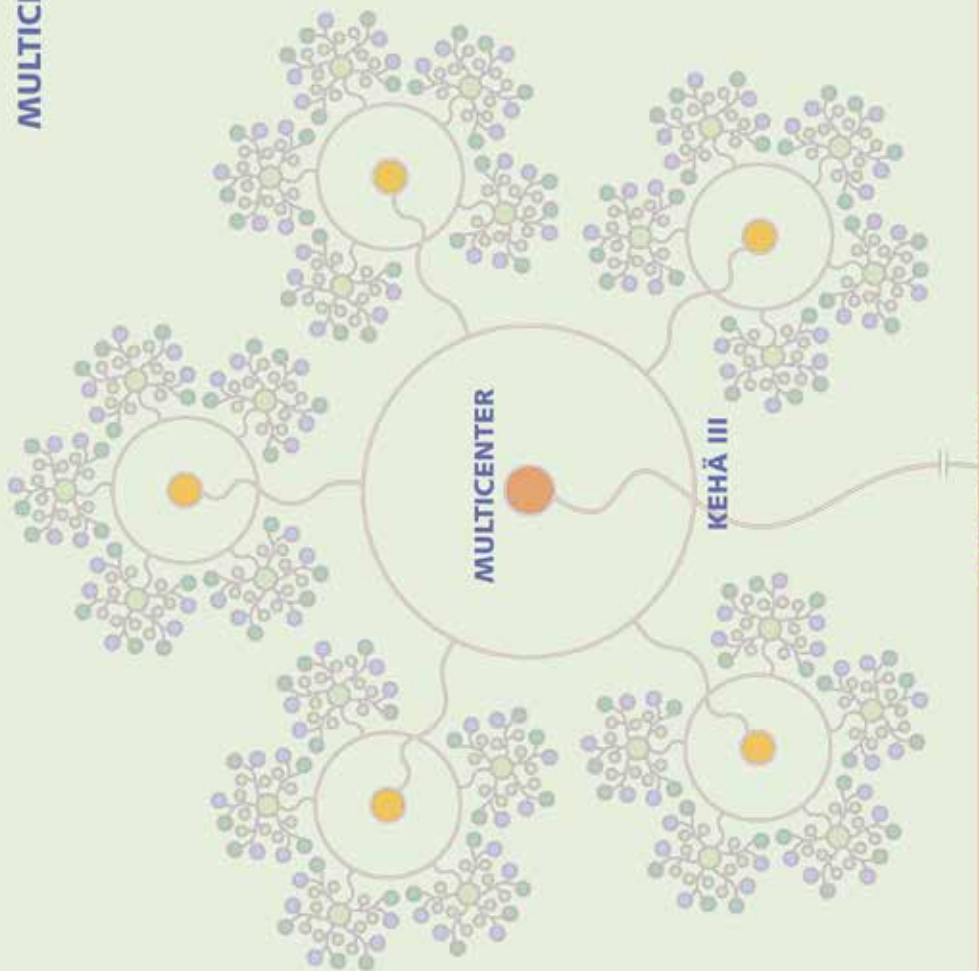

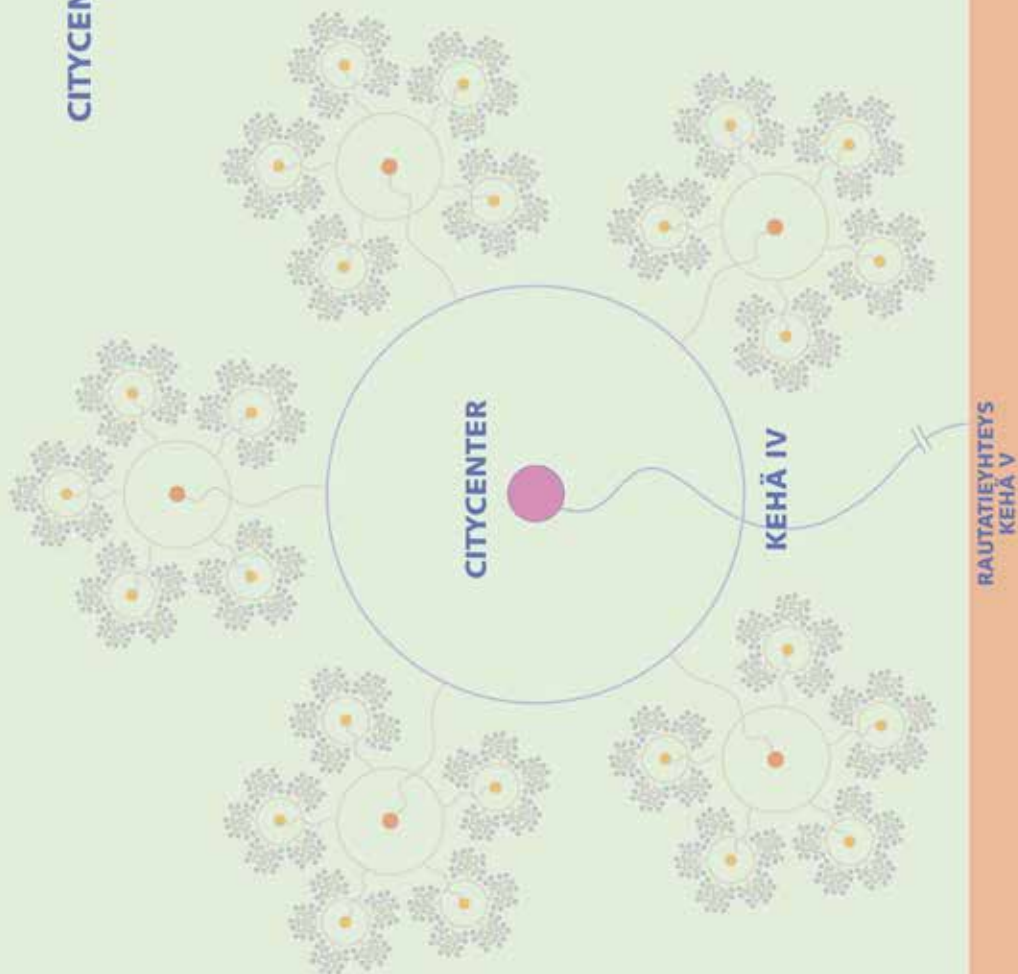
Jokaisen omikontien varrella:

• 2 Huviloimikkoa	16 asuntoa
• 1 Kerrostalo-omikko	32 asuntoa
• 1 Senioriomikko	48 asuntoa
• Yhteensä	96 asuntoa

METROPOLIALUE

